

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 10.

Lokakuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG. HUUGO NYBERG.
Vastaava. Toim. sihteeri.

1912
XVII:sta v:sik.

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta

Sisällys: Virsi. — Kuopion kuuromykkäinkoulun 50-vuotis-juhla. — Puhe entisille oppilaille. — Muistelmia toisesta pohjoismaisesta kuuromykkäin kokouksesta Tukholmassa. — Kirje Lappeenrannasta. — Kiitos. — Kuuromykät Tampereella ja sen ympäristöllä. — Tietoja kotimaasta. — Ilmoituksia

Virsi,

joka laulettiin Kuopion km.-koulun 50-vuotisjuhlassa.

*Herra Jumalamme,
Valta korkehin,
Etees kumarramme
Nöyryn sydämmin,
Sinä heikon voima,
Suoja parahin.
Tuki, turva oiva
Olet kuitenkin;
Anna henkes valo,
Siunaukses jalo
Olla ohjanamme.*

*Lahjat kalliit, suuret
Herra meille soit,
Tiedon, taidon juuret
Henkehemme loit,
Mutta usein väärin
Niitä käytämme*

*Varsin vähin määrin
Tahtos täytämme,
Usein unhotamme,
Eit' on seurassamme,
Joilta paljo puuttuu.*

*Kuka tietää tiesi
Kaikkivaltias,
Kenpä tuntee työsi
Täällä maailmas?
Toiset vajavina
Täältä vaeltaa,
Toiset runsahia
Antimia saa. —
Ehkä Luoja näillä
Muistuttaapi meille
Armolahjains' arvon.*

*Suurin opettaja
Siunaa toimemme,
Jaloin johdattaja
Sanaas luotamme,
Onhan sanas pyhä
Avun tarjonnut*

*Lupauksen yhä
Kalliin antanut:
Kuurokin saa kerran
Kuulla äänen Herran
Iki-autuudessa.*

K. Killinen.

Kuopion kuuromykkäin koulun 50-vuotis-juhla.

Syyskuun 12 päivänä oli Kuopion kuuromykkäin koululla suuri ja kaunis juhla. Silloin oli 50 vuotta kulunut siitä kun tämä koulu avattiin. Koulu alkoi toimintansa v. 1862 syyskuun 12 päivänä. Koulun opettajat olivat paljon puuhanneet ja työtä tehneet valmistaessaan tätä muisto-juhlaa. He olivat kutsuneet sinne monia vieraita läheltä ja kaukaa. He olivat myös koristaneet koulun ja asumalaitoksen kaikki huoneet kasveilla, kukilla ja seppeleillä kovin kauniiksi. Jo koulun etehinen ja portaat olivat seppelöidyt ja korkeat katajat pitkin seinä käytävän kahden puolen tekivät juhlaillisen vaikutuksen. Hauskimmin oli juhlasali kaunistettu. Katajaseppeleet riippuivat katossa ja seinillä. Peräseinää kaunisti suurelle paperille maalattu raamatunlause: »*Antakaa Herralle kunnia ja ilmoittakaa Hänen kiitostansa.*» Jes. 42: 12. Oli myös hankittu 3 uutta, suurta valokuvaa, jotka kauniissa kehyksissä riippuivat salin peräseinällä. Ne olivat: piispa *Alopaeus'*en, koulun perustajan, neiti *Köllerfeldt'*in, koulun ensimmäisen johtajattaren ja maisteri *Lauri Hendell'*in, koulun ensimmäisen mies-johtajan kuvat.

Torstaina, syysk. 12 p., kl. 5 i. p. alkoivat kutsutut vieraat tulla koululle. Pian oli juhlasali aivan täynnä juhlapukuista yleisöä. Toisilta paikkakunnilta oli saapunut vieraita: Oulusta k.-m. koulun johtaja, maisteri E. Lück, Turusta k.-m. opettaja, neiti Fanny Pahlman, Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitoksesta johtaja, maisteri E. Hedman rouvineen, Helsingistä tarkastaja V. Forsius rouvineen, hrat J. Sundberg, E. Karilas ja past. H. Nyberg, Mikkelistä johtaja A. I. Savolainen rouvineen ja opettaja E. J. Pesonen rouvineen, Pieksämäeltä Nikkarilasta johtajatar Aina Wialén ja

opettajatar Aino Pesonen. Juhlavierasten joukossa näkyi myös monta Kuopion kuuromykkäinkoulun entistä oppilasta, sekä Kuopion toisten koulujen opettajia, valtuusmiehiä y. m.

Juhla alettiin laulamalla virsi orkesterin soittaessa säestystä (orkesteri = soittokunta, jossa on monta soittajaa). Virren oli kirjoittanut johtaja K. Killinen ja on se painettu toisessa paikassa tässä lehdessä. Kun virsi oli laulettu loppuun nousi johtaja *Killinen* puhujalavalle ja piti juhlapuheen. Hän lausui kaikki juhla-vieraat tervetulleiksi. Hän kiitti Kuopion kaupunkilaisia kaikesta hyvästä ja avusta, mitä kuuromykkäinkoulu siellä on 50 vuoden kuluessa saanut. Ja hän kehoitti läsnäolijoita myös vastedes autamaan kaikkia aistiviallisia, kohtelevaan heitä ystävällisesti ja neuvomaan heitä elämään oikein. Hän sanoi, että monet ihmiset Suomessa eivät vielä ymmärrä olla sääälliväiset aistiviallisia kohtaan. Tämänkin juhlan tarkoitus on, sanoi hän, tehdä kuuromykkien kohtalo enemmän huomatuksi kuuleville. — Puheen loputtua soitti orkesteri kauniisti. Sitten astui puhujalavalle Kuopion k.-m.-koulun entinen oppilas *Vappu Wuokkola* Viipurista. Hän lausui pitkän juhlarunon, jonka hän itse oli kirjoittanut. Sitten lauloi laulukunta 2 Davidin psalmia pianon säestyksellä. — Tämän jälkeen lukivat 2 koulun nykyistä oppilasta vihkoistaan kesänvietostaan viime kesänä. Toinen oppilas on 4:llä luokalla toinen 6:lla. He puhuivat selvästi. Ihmiset ymmärsivät heidän puhettaan ja olivat iloiset, että oppilaat osasivat hyvin kirjoittaa kesä-muistojaan.

Opettajatar *Naema Helsingius* piti sitten puheen koulun entisille oppilaille. Tämänkin puheen julkaisemme tässä lehdessä.

Sitten rupesi maisteri *Kahma* lukemaan niitä monia kirjeitä ja sähkösanomia, joita koulun entiset oppilaat ja ystävät olivat lähettäneet. Luettelemme ne tässä.

Kotimaasta: Onnentoivotuksia saapui seuraavilta *aistiviallis-kouluilta:* Porvoon kuuromykkäinkoulun opettajilta ja oppilailta, Pietarsaaren kuuromykkäinkoululta, Jyväskylän kuuromykkäinkoululta, Helsingin sokeainkoulun opettajilta.

Koulun entisiltä oppilailta oli saapunut useita liikuttavan sydämeellisiä kirjeitä ja onnentoivotuksia m. m. Sofia Okkonen Nurmekselta, Silja Martikainen Valtimosta, Maiju Nieminen Vesilahdelta, Aino Saarikko, Ilmari Saarikko ja Fabian Mattila Hämeen-

linnasta, Laura Höglund Haminasta, Vilho Salovaara Kotkasta, Kuopion kuuromykkäin yhdistys ja Ida Viljavuo Tampereelta.

Koulun ystävät kotimaassa olivat myöskin koulua muistaneet. Niistä mainittakoon: Porvoon kuuromykkäinkoulun johtaja Ossian Wichmann, Kuvernööri E. V. Stenius, Hilma Saukko Sortavala, Lilli ja Ilmari Killinen, Tellervo ja Väinö Killinen omaisineen, Lyydia Roos, Georg Grönberg ja Alma Grönberg Nurmeksesta, Toppelius Oulusta, Elli ja Oskar Heikinheimo Keuruulta, Hulda ja Juho Hipeli Lempäälästä, Taalin Petander Helsingistä, Julius Karsten Värtsilästä, Hanna ja Aina Lignell, Meri Kahva Hyvinkäältä, past. K. A. Nyman Vaasasta, Edith Rissanen Iisalmelta, Hanna ja Theodor Guseff Mäntyharjusta sekä Kirkollisasiain toimituskunta, Gust. Ad. Helsingius Helsinki, Richard Sievers Helsinki, Tohtori Mortimer Nykopp Helsinki.

Ruotsista olivat saapuneet seuraavat sähkösanomat: Örebron kuuromykkäinkoulun opettajakunta, kautta Karl Booberg. Vänersborgin kuuromykkäinkoulun opettajakunta. Vexiön koulun opettajakunta. Härnösandin kuuromykkäinkoulun opettajakunta. Lundin kuuromykkäinkoulun opettajakunta.

Kauniin kirjeellisen onnittelun oli lähettänyt Vänersborgin koulun johtaja F. Nordin.

Vielä oli onnentoivotuksia Lina Erikssonilta, Emma Anstrinilta, Lina Fredriksonilta o. s. Borg ja tohtori Kyhlbergiltä Tukholmasta.

Norjasta olivat saapuneet: Hamarin kuuromykkäinkoulun opettajakunnalta, jonka onnentoivotukseen oli liitetty erityinen »eläköön» suomen kielellä. Holmestrandin koululta, joka lausui kiitoksensa suomeksi Kuopion koululle. Kristianian kuuromykkäinkoulun opettajakunnalta. Trondhjemien koulun opettajakunnalta. Hedvig Rosing Kristianiasta. M. Krogstad Trondhjemista. Anna Löcke, Alison Meisterlin, Jenny Griff, Elisabeth Brinckman, Marie Spensen, Marie Kindseth, Gustaf Elden, Cristiane Kahrs, kaikki Trodhjemista.

Tanskasta: Köpenhaminain kuuromykkäinkoulun opettajakunta. Bechin koulun opettajakunta. Nyborgin koulun opettajat, kautta Hansen. Frederician kuuromykkäinkoulu (Forchammer). Fredericiasta: Hilda Schiellerup, Christian Schiellerup. — Emma Flamand, Elisabeth Thalbitzer. Köpenhaminasta: johtaja Heiberg.

Tanskan kuuromykkäin valtio-opiston johtaja Oscar Möller oli lähettänyt kirjeellisen onnentoivotuksensa.

Saksasta: Münchenin Kuuromykkäinopisto. Leipzigin kuuromykkäinopisto. Kirjeellisiä onnentoivotuksia olivat lähettäneet: Hampurin kuuromykkäinopisto. Schlesvigin kuuromykkäinkoulun 81-vuotias johtaja A. Engelke sekä opettajakunta. Cölnin kuuromykkäinkoulu, kautta Schub. Fieth.

Venäjältä: Rigan kuuromykkäinkoulun opettajisto.

Unkarista: Körmochanyin opisto (Hribrik).

Kuten ylläolevista sähkösanomista käy ilmi on Kuopion Kuuromykkäinopistoa muistaneet juhlapäivänä kaikki huomattavimmat kuuromykkäinkoulut pohjoismaissa, Saksassa y. m., josta huomaa, että opisto on laajalti tunnettu.

Kun nämä sähkösanomat ja onnittelut olivat loppuun luetut, niin nousi tarkastaja *V. Forsius* puhumaan. Hän kiitti *Suomen Kouluylihallituksen* ja omasta puolestaan Kuopion k.-m.-koulun opettajia ahkerasta ja tunnollisesta työstä, mitä siellä 50 vuoden aikana on tehty. Hän sanoi, että tämä koulu ja sen työ on tullut tutuksi myös ulkomailla, pohjoismaissa ja muualla Euroopassa. Sitä todistaa m. m. se suuri onnittelujen paljous, mikä koululle saapui monista maista. Hän toivoi koululle menestystä ja siunausta vast'edeskin. — Neiti *Fanny Pahlman* toi *Turun* k.-m.-koululta kauniin tervehdyksen (adressin). Se oli kirjoitettu kauniilla kirjaimilla isolle paperille. Ja se oli pantu kaunisten taiteellisesti tehtyjen nahkakansien sisään. Samanlaisen tervehdyksen (adressin) antoi *Kuopion sokeainkoulun* johtaja, maisteri *Vuorela*. *Mikkelin* k.-m.-koulun tervehdykset puhui johtaja *A. I. Savolainen*. Hän kiitti Kuopion k.-m.-koulua ja sen opettajia siitä, että ovat uudemmille k.-m.-kouluille näyttäneet hyvän esimerkin siitä, kuinka ahkerasti, vakavasti ja omaa mukavuutta etsimättä kuuromykkäin opettajain on tehtävä työtä koulussaan. *Oulun* k.-m.-koulun johtaja *E. Lück* puhui Oulun k.-m.-koulun tervehdyksen. Hänkin kiitti Kuopion k.-m.-koulua sen näyttämästä hyvästä esimerkistä ja sanoi, että Kuopion k.-m.-koulussa on monta opettajaa, joita nuoremmat k.-m.-opettajat ihailevat. *Perttulan* tylsämielisten koulun johtaja *E. Hedman* myös piti puheen ja sanoi, että on tuntunut aina siltä, että Kuopion k.-m.-koulussa on ollut ahkeria ja vakavia opettajia, jotka eivät

ole olleet »palkkاپaimenia», vaan ovat tehneet työtä rakkaudesta, eikä palkan tähden.

Kun kaikki tervehdykset oli luettu loppuun, niin piti past. H. Nyberg lyhyen loppupuheen ja kiitosrukouksen. Siinä yhteisesti kiitettiin Jumalaa, joka on Kuopion k.-m.-koulua suojellut 50 vuotta ja pyydettiin voimaa ja viisautta tuleville ajoille. Vielä laulettiin loppuvirsi. Sitten vieraat menivät pois.

Kutsutut vieraat muilta paikkakunnilta, kaikki Kuopion sokeainkoulun ja kuuromykkäinkoulun opettajat, sekä kouluneuvoston jäsenet menivät vielä asumalaitokselle yhteiselle illalliselle. Kauniiksi olivat asumalaitoksen huoneet ja eteiset koristetut. Seppeleitä ja kukkia oli runsaasti kaikkialla. Iloisessa seurassa kului aika aterioidessa pian. Kl. 12 yöllä loppuivat illalliset.

Mutta vielä jatkettiin juhlaa seuraavana päivänä. Kl. 12 päivällä olivat kaikki koulun oppilaat kutsutut juhlaan rukous-saliin. Myös entisiä oppilaita oli paljon. Juhlan alkoi past. Nyberg rukouksella. Sitten neiti Naema Helsingius piti puheen ja kertoi koulun vaiheista 50 vuoden aikana. Myös kertoi hän muistojaan koulun perustajasta, piispa Alopæus-vainasta. Johtaja Killinen luki oppilaille kaikki sähkösanomat ja tervehdykset. Kaikille oppilaille tarjottiin kahvia ja vehnästä runsaasti. Juhlan jälkeen kutsuttiin taas kaikki vieraat ja entiset oppilaat asumalaitokseen päivällisille. Sitten useimmat vieraat matkustivat junalla pois. — Mutta tähän eivät juhlat vielä loppuneet. Perjantaina, 13 p., kl. 7 illalla olivat oppilas-kortteerien hoitajat, isännät ja emännät kutsutut juhlaan. Heille piti puheen neiti *Anna Nyström* ja kertoi kuuromykkäin elämästä ja toimeentulosta kouluajan lopetettuaan. Vieraille tarjottiin virvokkeita.

Kauniisti ja hauska tavalla vietti Kuopion kunniakas kuuromykkäinkoulu 50-vuotista juhlaansa. Kaikki juhlavieraat olivat tyytyväiset ja kiitolliset. Toivotamme tälle koululle runsaasti onnea eteenkinpäin, että se saisi rauhassa työskennellä maamme kuuromykkien hyödyksi ja että se menestyksellä voisi kasvattaa oppilaitaan kelvollisiksi ihmisiksi.

* * *

Johtaja K. Killinen on kirjoittanut pitkän kertomuksen Kuopion kuuromykkäinkoulun vaiheista 50 vuoden aikana. Se on

painettu suomenkielellä ja osaksi saksankielellä kirjaksi, jossa on 100 sivua ja monta kuvaa. Hän on lähettänyt tämän kertomuksen monille kuuromykkäin ystäville Suomeen ja kuuromykkäinkouluille kaikkiin maanosiin Australiaan, Kiinaan ja Jaapaniin asti. Johtaja Killinen kertoo kirjassaan ensin koulun perustamisesta. Turun k.-m.-koulun silloinen johtaja, past. Alopæus tuli kesällä v. 1861 Kuopioon ja kutsui kokoon sinne Savonmaan kuuromykkiä. Hän opetti heitä muutamia viikkoja ja laski heistä 14 H. ehtoolliselle. Silloin huomattiin että Savon seuduilla on paljon vanhoja ja nuoria kuuromykkiä, jotka eivät ole käyneet koulua. Kuopion Tuomiokapituli rupesi silloin ajattelemaan, että pitäisi perustaa Kuopioon k.-m.-koulu, samanlainen kuin Turussa oli. Tuomiokapituli kirjoitti Senaattiin ja pyysi, että Senaatti antaisi rahaa koulun perustamiseen. Senaatti suostui siihen pyyntöön ja käski, että Kuopioon pitää perustaa uusi kuuromykkäinkoulu. Se avattiin syysk. 12 p. 1862. Kouluun tuli ensimmäiseksi oppilaaksi juutalaisen levysepän poika Jaakko Smott Kuopiosta. (Hän kuoli joku vuosi sitten.) Alussa oli 8 oppilasta. Syksyllä ja talvella tuli enemmän oppilaita. Keväällä oli niitä 17. Nuorin oppilas oli 10 v. vanha, vanhin oppilas oli 40 v. vanha. He olivat koulussa noin 2 tahi 3 vuotta ja heidät laskettiin silloin H. ehtoolliselle. Koulun ensimmäinen opettaja oli neiti *Emilie Köllerfeldt* († 1886). Uskontoa opetti pastori *C. E. Roos* († 1906 Nurmeksen rovastina). Kun hän erosi koulusta v. 1869, niin tuli hänen sijaansa hänen tyttärensä *Amalia Roos*. Hän elää vielä, asuu Nurmeksessa pastori Grönberg'in rouvana ja on lämminsydäminen kuuromykkäin ystävä ja auttaja siellä. V. 1874 tuli kouluun johtajaksi maisteri *Lauri Hendell*, joka rupesi opettamaan kuuromykkiä suulla puhumaan. Hänellä oli apuna rouva *Aleksandra Stenberg* († 1879). V. 1877 tuli opettajattareksi neiti *Aina Hellström*, joka 30 vuotta uskollisesti palveli koulua. Hän erosi v. 1907 ja muutti Turkuun, jossa asuu vielä. V. 1879 tuli neiti *Emilia Strunck* opettajaksi ja on siinä virassa vieläkin. Maisteri Hendell'in kuoltua tuli hra *K. Killinen* koulun johtajaksi v. 1880 ja hänen rouvansa *Tilja Killinen* opettajattareksi v. 1885. Myöhemmin sai Kuopion k.-m.-koulu vielä uusia vakinaisia opettajia: neiti *Naema Helsingius* v. 1889, hra *Otto Koponen* v. 1892, neiti

J. Tengman, v. 1906, neiti *Anna Nyström* v. 1895, hra *J. G. Oksanen* v. 1896, *Augusta Schalien* v. 1900, maisteri *Uuno Kahma* v. 1901, neiti *Ida Dahlström* v. 1911, rouva *Emilia Koponen* (s. *Serenius*) v. 1905.

Koulun rinnakkaisluokilla on myös useita nuoria opettajia. Kuopion k.-m.-koulussa työskentelee nykyään yhteensä 16 opettajaa.

Oppilaita on tässä koulussa käynyt sen perustamisesta asti viime kevääseen yhteensä 577 oppilasta. Näistä on ollut työmiesten lapsia 284, talollisten 133, torpparien ja lampuotien 94, käsityöläisten 33, kauppiasten 21, virkamiesten 8, tuntemattomien vanhempain lapsia 4. Maalaisten lapsia on ollut 527, kaupunkilaisten 50.

Viidenkymmenen vuoden kuluessa on Kuopion k.-m.-koulussa valmistunut 47 kuuromykkäin opettajaa.

Puhe entisille oppilaille

Kuopion km-koulun 50-vuotisjuhlassa.

Juhlaväkeä täynnä on tänään koulumme. Erityisen tervetulleita ovat meille koulun entiset oppilaat, joiden joukossa on harmaapäinenkin mies, joka jo koulun alkuaikoina oli mukana täällä. Ei ollut suuri se joukko, joka syyskuun kuluessa 50 vuotta sitte kokoontui koulun ensimmäisen johtajattaren ympärille. Neiti *Emelie Kjollerfelt* se oli, joka täällä silloin ensimmäisenä alkoi antaa kouluopetusta kuuromykkille. Hän teki sen aikana, jolloin useimmat ihmiset luulivat sellaista työtä mahdottomaksi, eivätkä yleensä kuuromykkiä muistaneetkaan. Toisten unohtamina saivat kuuromykkät silloin elää koko elämänsä saamatta sitä opetusta, jota joka ihminen tarvitsee tätä elämää ja tulevaakin elämää varten. Piimeätä, kolkkoa on sellaisissa oloissa kuuromykän sielunelämä; raskas on heidän omaistensa mieli. Mutta kun levisi tieto, että löytyi koulu kuuromykkiäkin varten, niin tämä sana toi valoa pimeyteen, toi lohdutusta surevien vanhempien sydämiin. Kiitollisin mielin me sentähden vielä tänään muistelemme niitä henkilöitä, jotka ensimmäisinä täällä Savossa alkoivat kuuromykkiä opettaa.

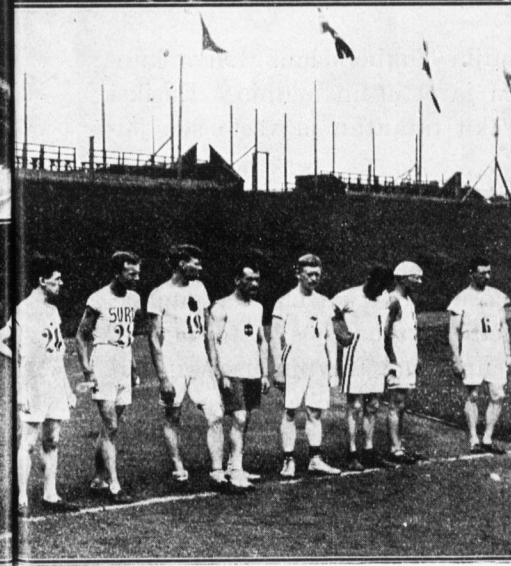
Mutta kun Te, koulun entiset oppilaat, tänään kokoonnuitte tänne, niin teidän mielessänne varmaankin oli muitakin muistoja.

Muistitte luultavasti sitä päivää, jolloin Te ensi kerran tänne tulitte pieninä lapsina. Ikävä oli mielessänne, sillä olittehan Te lähteneet pois omista kodeistanne ja jättäneet oman isän ja äidin. Vieraat ottivat täällä teidät vastaan, ettekä ymmärtäneet miksi täytyi niin olla. Pian rupesivat nuo vieraat opettajat vaatimaan teitä uusille tauluillenne kirjoittamaan kummallisia viivoja. Vieläpä he näyttivät, että piti monella tavalla liikuttaa huulia ja kieltä, mutta tuostakaan te ette ensin ymmärtäneet mitään. Toiset kuitenkin koettivat tehdä niinkuin opettaja neuvoi, mutta usein toiset suuttuneina näyttivät: pois minä lähden. Jäitte kuitenkin; ja monet viikot, monet vuodet täällä sitten yhdessä työtä tehtiin. Ei se työ aina hauskaa eikä helppoa ollut, ja täytyykin sanoa, että oppiminen on kuuromykkä-lapselle tavallista vaikeampaa. Täytyyhän hänen koulussa oppia jokainen sana kielessämme, jonka kuuleva lapsi oppii niin helposti kodissaan. Ja samassa kuuromykän on oppiminen tuo vaikea taito silmillään näkemään, mitä puhutaan. Mutta te opitte vähitellen koulussa voittamaan vaikeuksia, ja nuoret voimanne, kykynne silloin vahvistuivat. Samassa itse työkin usein muuttui teille rakkaaksi. Kun sitten 8 vuoden kuluttua koulutyö loppui, alkoi toinen: työ elatuksen hankkimista varten. Täällä koulukaupungissa olitte eläneet huolletta: vapaasti olitte syöneet, ja vapaasti asuneet, sillä kunnat ja valtio pitivät teistä huolta. Mutta se loppui ja silloin saitte lähteä itse ansaitsemaan elatuksenne. Tottumattomia te olitte siihen; ja usea valitti tyytymättömänä: paljon työtä, vähä palkkaa. Mutta moni taas oppi ahkeruudellaan voittamaan vaikeudet työpaikasaan; rehellisesti ovat monet nuoret kuuromykkät työssään ponnistelleet voimiaan ja tulleet kunnollisiksi työntekijöiksi.

Mutta nyt Te, pieni osa entisten oppilaittemme joukosta, olette muutamiksi päiviksi jättäneet työnne ja kiirehtineet tänne juhlimaan vanhassa koulussanne. Ilolla me näemme Teidät taas keskuudessamme. Rakasta on tavata entisen oppilaan, rakasta varsinkin jos huomaa, että hän on hyvään päin kehittynyt. Kun lähditte tyköämme koulun loputtua, olitte vielä aivan kehittymättömiä. Tiesimme sen, mutta tiesimme myös, että teillä oli taivaallinen Isä, joka piti teistä huolen. Tiesimme myöskin, että Hän on luvannut johtaa Teitä niinkuin meitäkin tiellä, jota

me emme itse näe, jos vaan me emme käänny Hänestä pois. Ainoastaan turvaamalla Jumalan apuun, Hänen voimaansa, joka on heikoissa väkevä, voimme me ihmiset pysyä sillä tiellä, jossa Jumalan pyhä sana on meille valona, johtona. Se valo neuvoo nuorta valitsemaan oikein, silloin kun elämässä moni pettävä tie houkuttelee toinen sinne, toinen tänne harhaan kulkemaan. Siinä valossa Te myöskin voitte oppia niin katselemaan omaa elämää, että Te vaikeina, raskainakin päivinä huomaatte Jumalan rakkauden, ja ilon päivinä opitte sydämässänne lausumaan Hänelle kiitoksen, niinkuin kehoittaa tuo vanha, pyhä sana: Antakaa Herralle kunnia ja ilmoittakaa Hänen kiitostansa! (Jes. 42: 12.) Se on ihmisen kallis tehtävä, jota me usein unohdamme. Tyhjä on kuitenkin ilomme, turha on elämämme, jos unohdamme Jumalan, kaiken elämän antajan. Olkoon tämänkin juhlan vietto Teille muistutuksena siitä, muistutuksena niistä opetuksista elämää varten, jotka ennen saitte tässä Teidän koulussanne!

Naema Helsingius.

Kuuromyökkä Tukholmassa.

I. Kuuromyökkä P. A. Borg'in patsaalla. II. Kuuromyökkä huvimatalla. III. Kuuromyökkä-urheilijat lähdössä lähtömatkalle.

Muistelmia toisesta pohjoismaisesta kuuromyökkäin kokouksesta Tukholmassa.

Ensimmäinen pohjoismainen kuuromyökkäin kokous pidettiin v. 1907 Kööpenhaminassa Tanskassa. Siellä oli yli 700 kuuromyökkää koolla, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta. Siinä kokouksessa päätettiin, että samanlaisia kokouksia pidettäisiin aina 5 vuoden perästä. Samoin päätettiin, että toinen pohjoismainen kokous kuuromyökkäille pidettäisiin Tukholmassa.

Viime elokuun 4—7 päivinä oli tämä kokous. Ruotsin kuniiseen pääkaupunkiin kokoon-tui silloin kuuromyökkä kaikista neljästä pohjoismaasta. Sinne tuli tanskalalaisia, tuli norjalaisia, tuli suomalaisia ja enin tietysti ruotsalaisia. Niin suuri kuin ensimmäinen kokous Kööpenhaminassa ei tämä kokous kuitenkaan ollut. Osanottajain lukumäärä oli paljon pienempi, yhteensä n. 450. Niistä oli norjalaisia 40, tanskalaisia samoin 40. Suomalaisia oli 49 ja loput olivat ruotsalaisia.

Suomalaiset saapuivat Tukholmaan eri aikoina ja eri teitä.

Osa kulki Helsingin kautta. Toiset matkustivat Turun kautta. Allekirjoittanut seurasi turkulaisia.

Elokuun 2 p:nä klo 9 aikaan illalla kokoonnuttiin Turun satamaan. Siellä jo upea laiva »Bore I» oli valmiina lähtemään. Passit näytettiin ja astuttiin laivaan. Ja kun kello löi 9, niin samassa köydet irroitettiin ja laiva lähti merelle. Rannalla oli lukuisia turkulaisia kuuromykkiä saattamassa. Nenäliinoja heilutettiin hyvästiksi, ja niin oltiin matkalla Tukholmaa kohti

Satamasta lähteissä oli meitä yhteensä 13. Kun laiva poikesi Degerbyhyn, saatiin yksi lisää, joten lopullinen määrä oli 14.

Ilma oli tyyni ja kaunis. Hauskaa oli sentähden kävellä laivan kannella ja katsella kauniita maisemia, merta, saaria ja salmia. Mutta pimeys teki pian siitä hauskuudesta lopun. Oli mentävä levolle.

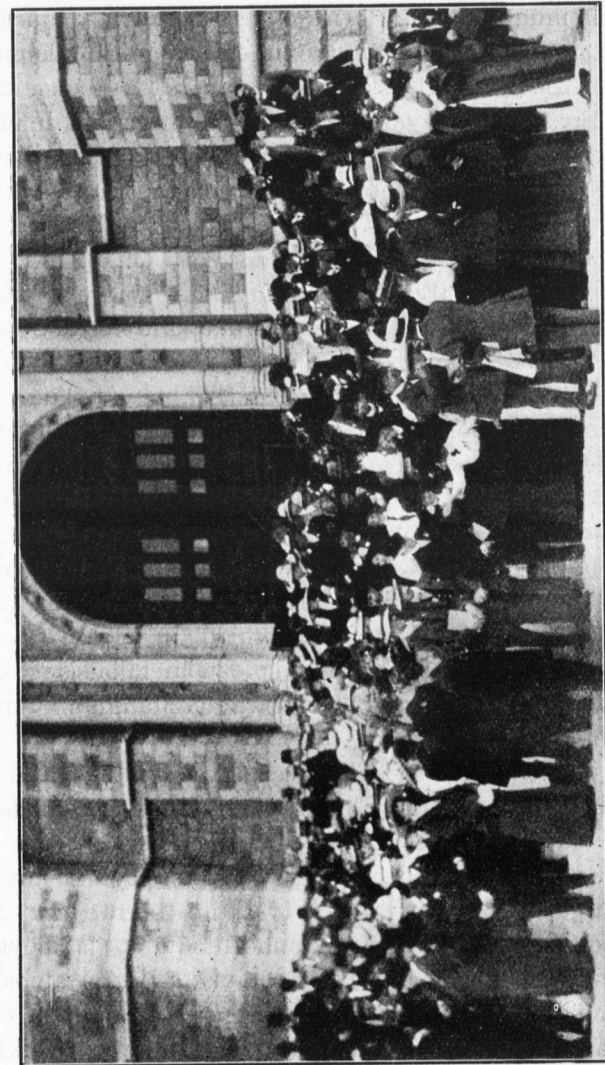
Kun seuraavana aamuna, elokuun 3 p., noustiin ylös, oltiin jo Ruotsin kauniissa saaristossa. Lähestyttiin Tukholmaa. Kauniita huviloita alkoi olla rannoilla yhä taajemmassa. Ikävä vain, että tuli rankkasade, joka esti näkemästä maisemia täydessä komeudessaan.

Klo 1/2 10 aikaan a. p. saavuttiin Tukholmaan. Laiva kiinnitettiin rantaan. Kapsäkki käteen ja astuttiin maihin. Ensiksi tultiin tullihuoneeseen, jossa kapsäkit tutkittiin ja vasta sen jälkeen saatiin vapaasti lähteä.

Ja sitten aluksi asuntoon. Se oli järjestetty kaikille suomalaisille samaan paikkaan, erääseen hotelliin.

Nyt oli koko loppu päivää vapaa. Kokous alkoi vasta seuraavana päivänä. Oli hyvä tilaisuus nyt katsella kaupunkia. Ja katselemista siinä riittää. Kuljettiin katua ylös ja toista alas ja katseltiin suuria ja komeita rakennuksia. Käytiin useissa nähtävissä paikoissa, niinkuin Riddarholman kirkossa, Skanseniilla y. m. Riddarholman kirkko on Ruotsin vanhimpia kirkkoja, perustettu v. 1284. Siellä on Ruotsin kuninkaat ja muita suurmiehiä haudattuina. Skansen taas on ulkomuseo, samantapainen kuin Seurasaari Helsingissä. Siellä on paljon nähtävää, erilaisia eläimiä y. m.

Kokous alkoi sitten sunnuntaina elokuun 4 p. Kello 11 a. p. kokoonnuttiin erään suuren koulun juhlasaliin. Sali täyttyi osan-

Toinen pohjoismainen kuuromykkäinkokous Tukholmassa.

ottajista. Nuorta iloista joukkoa olivat useimmat. Melkein kaikki olivat kuuromykkiä, niinkuin kuuromykkäin kokouksessa sopiinkin. Ainoastaan muutamia kuulevia oli saapuvilla. Kuuromykkäin opettajia kaivattiin. Vain muutamia opettajia oli mukana. Mutta opettajathan olivat juuri äsken olleet omassa kokouksessaan Helsingissä. Eivätkä luultavasti sen vuoksi voineet tulla lukuisammin tähän kokoukseen. Hyödyllistä kyllä olisi kuuromykille ja opettajille itselleenkin, että he olisivat mukana kuuromykkäin kokouksissa.

Kokous alettiin jumalanpalveluksella, jonka piti viittomakielellä pastori *G. A. Wenner*, kuuromykkäin pappi Tukholmassa.

Jumalanpalveluksen jälkeen astui puhujalavalle toimittaja *Gunnar Fondelius*. Hän on lahjakas ja toimielias kuuromykkä. Ammatiltaan on hän kirjaltaja. On Tukholman kuuromykkäin yhdistyksen puheenjohtaja ja toimittaa erästä kuuromykkäin lehteä. Fondelius piti avajaispuheen viittomakielellä. Hän toivotti kuuromykkiä Norjasta, Tanskasta, Suomesta ja Ruotsista tervetulleiksi kongressiin (= kokoukseen) ja lausui m. m.: »Kuuromykät pitävät kongressia! Että he voivat pitää tällaista kokousta, siitä tulee meidän kiittää kaikkia niitä, jotka ovat kuuromykkiä opettaneet ja kehittäneet. Mutta kuuromykkäin itekin tulee toimia omaksi hyödykseen. Ja sentähden pidetään tällaisia kokouksia».

Fondeliuksen puheen luki puhekielellä Manillan kuuromykkäkoulun johtaja *Johan Pravitz*.

Sen jälkeen valittiin kokoukselle virkailijat. »Presidentiksi» eli kokouksen puheenjohtajaksi valittiin toimittaja *Fondelius*. Ja sen lisäksi valittiin jokaista neljää maata, Ruotsia, Norjaa, Tanskaa ja Suomea varten varapuheenjohtaja ja kaksi pöytäkirjuria. Varapuheenjohtajaksi Suomea varten valittiin herra *John Sundberg*. Mainita sopii, että kokouksen puheenjohtajat ja pöytäkirjurit kaikki muut, paitsi yksi olivat kuuromykkiä. Yksi ainoa oli kuuleva. Samoin oli keskustelukysymysten alustajain ja esitelmän pitäjien laita. Niistäkin vain yksi oli kuuleva. Kaikki muut kuuromykkiä.

Tulkkeina toimivat eri maitten kuuromykkien papit, joita oli saapuvilla yhteensä 7. Ruotsista olivat saapuvilla pastorit *Malmer, Wenner* ja *Hultqvist*, Tanskasta pastorit *Jorgensen* ja *Ja-*

kobsen, Norjasta tunnettu pastori *Conrad Svendsen*, joka on kirjoittanut »Kotihartauskirjan» ja Suomesta allekirjoittanut.

Kun puheenjohtajat ja muut virkailijat oli valittu, pitivät eri maitten edustajat tervehdyspuheita. Ja sen jälkeen oli avajaisjuhlallisuus päättynyt. Kokouksen jäsenet hajaantuivat.

Useimmat riensivät Östernalmin urheilukentälle. Se on aivan lähellä kuuluisaa Stadionia, jossa olympialaiset kilpailut pidettiin. Kentällä alkoivat nyt ankarat urheilukilpailut kuuromykille. Siellä juostiin, hypättiin, heitettiin ja painittiin. Suomalaiset saivat useita palkintoja. Seuraavana päivänä, elokuun 5 p. klo 9 a. p. alkoi kokouksen varsinainen työ. Ruvettiin keskustelukysymyksiä pohtimaan (= keskustelemaan). Että lehtemme lukijat näkisivät minkälaisista asioista kokouksessa keskusteltiin, painatamme tähän kaikki keskustelukysymykset. Niitä oli yhteensä seuraavat 19.

- 1) *Koulu ja kuuromykät*. Alustaja Carl Becker, Tanskasta.
- 2) *Lahjakkaampien (etevämpiä) kuuromykkäin opetuksesta kuuromykkäinkoulussa*. Alustaja Gunnar Fondelius, Ruotsista.
- 3) *Erilaisista opetusmetodeista (= puhe-, kirjoitus- ja viittomapetus) kuuromykkäinkoulussa ja niiden eduista ja puutteista*. Alustaja Olga Thestrup, Tanskasta.
- 4) *Puhtaan puheopetuksen tuloksista*. Alustaja K. Hässler, Ruotsista.
- 5) *Koulukeittäistä kuuromykille*. Alustaja Katy Skollerud, Norjasta.
- 6) *Eikö voitaisi ottaa kuuromykkiä käsityöläisiä käsityönopeuttajiksi kuuromykkäinkouluihin*. Alustaja J. Hovland, Norjasta.
- 7) *Onko tehty mitään etevämpiä kuuromykkäin kehittämiseksi koulunkäynnin jälkeen?* Alustaja Chr. Holmsen, Norjasta.
- 8) *Enemmän opetusta ja laajempia työaloja kuuromykille*. Alustaja O. Österberg, Ruotsista.
- 9) *Kuuromykkien kehityksestä koulunkäynnin jälkeen*. Alustaja C. Becker, Tanskasta.
- 10) *Kuuromykkien ammattikehityksestä*. Alustaja G. Fondelius.
- 11) *Kuuromykät maanviljelijöiksi!* Alustaja maanviljelyskoulun johtaja Boyesen, Norjasta.
- 12) *Maanviljelystyötä kuuromykille*. Alustaja P. Bach, Tanskasta.

- 13) *Puhumisen hyödystä kuuromykille koulunkäynnin jälkeen.* Alustaja M. Skollerud, Norjasta.
- 14) *Viittomakielen rappeutumisesta (= huonontumisesta).* Alustaja K. Hässler, Ruotsista.
- 15) *Pohjoismainen kuuromykkäinliitto vakinaisten kokousten pitämistä varten.* Alustaja P. Pedersen, Tanskasta.
- 16) *Eikö toisen pohjoismaisen kuuromykkäinkokouksen pitäisi valita toimikunta, joka panisi toimeen kokouksen päätökset.* Alustaja N. Brynoff, Ruotsista.
- 17) *Kristillinen kuuromykkäin naisten yhdistys.* Alustaja Rasmine Jørgensen, Tanskasta.
- 18) *Eikö olisi saatava alennusta piletinhinnassa rautatiellä kuuromykille, jotka matkustavat esitelmäkokouksiin, jumalanpalveluksiin j. n. e.?* Alustaja N. Brynoff, Ruotsista.
- 19) *Eikö pitäisi valita kuuromykkiäkin kouluneuvostoihin?* Alustaja E. J. Petterson, Ruotsista.

K. A. Nyman

(Jatket.)

Kirje Lappeenrannasta.

Nyt minä otan teräskynän käteeni ja uskallan kirjoittaa ensikerran Kuuromykkäinlehteen. Nöyrimmästi pyydän anteeksi, kun en ole kirjoittanut ennen. Minä olen aivan voimakas ja terve, siitä olkoon kiitos Jumalalle.

Olen syntynyt Villalan kylässä Lappeella Toukokuun 15 päivänä vuonna 1880. Minä tulin Jyväskylän kuuromykkäinkouluun vuonna 1900 syyskuun 17 päivänä. Minä olin käynyt koulua Jyväskylässä 3 vuotta olin mennyt pois koulusta 1902. Olin käynyt Herran Ehtoollisella siellä.

Meillä oli 8 lasta. Heistä oli 1 kuuromykkä, jonka nimi on Matti Teitto. Minulla on ikävä yksin Villalankylässä, Lappeenpitäjässä. Matti Teiton veli elää. Matti Teiton isä, Joonas Teitto, kuoli ^{30/10} 1911. Isä oli 70 vuotta 6 kk. 26 p. ja hänet haudattiin Säkkijärvellä.

Minä muutin Villalankylästä Viipuriin vuonna 1903. Tein työtä 2 vuotta Viipurissa. Taas muutin Viipurista Lappeenrantaan vuonna 1905. Minä tein työtä Kaukaan tehtaalla 1 1/2 vuotta. Minä ajattelin, että tahdon muuttaa Lappeenrannan kaupunkiin

vuonna 1906. Tein työtä eli lakaisin luistinradalla Lappeenrannassa. Minä olin työssä 7 vuotta siellä. Kudoin kiikkuverkkoja ja olen myönyt ne joka keväänä ja kesänä. Lappeenrannassa muutamat ihmiset tahtovat ostaa ne. En muuttanut enää toisiin kaupunkeihin. Sanokaa paljo terveisiä minulta kuuromykille, opettajille, opettajattarille, sekä tunteettomille kuuromykille.

Ystävyydellä Matti Teitto.

Kiitos.

Lämmin kiitos pastori Nybergille ja Lahden kuuromykkäinyhdistykselle, minulle äskettäin lähettämästään, ystävällisestä tervehdyksestä.

Herttaisen vastatervehdyksen lähettää teitä kaikkia rakkautella muisteleva Hulda Hipali.

Lempealassa Inkerinmaan kuuromykkäinkoululla, 19²⁰/9 12.

*

50-vuotisjuhlissaan sai Kuopion kuuromykkäinkoulu vastaanottaa paljo onnentoivotuksia entisiltä oppilailtaankin kirjallisesti ja joukko entisiä oppilaita oli persoonallisesti juliaan saapuneet. Kaikille niille, sekä entisille oppilaillemme että muille, jotka kouluumme tänä merkkipäivänä muistivat, lausumme sydämelliset kiitoksemme.

Koulun opettajakunta.

Huomatkkaa!

Kuuromykät Tampereella ja sen ympäristöllä.

Jumalanpalvelus ja H. p. ehtoollinen kuuromykille pidetään Tampereella sunnuntaina lokakuun 27 päivänä. Kuuromykät koontukoot edellisenä lauantaina kl. 6 illalla kansakoululla Kytälänkatu 8, missä ennenkin. —

Kuuromykillle pidetään jumalanpalveluksia Forssassa lokak. 22 päivänä ja Urjalassa lokak. 23 päivänä, sekä Vilppulassa lokak. 29 päivänä, jos ei esteitä satu.

H. Nyberg.

Huom! »Lesken rovon» säästölaatikoita tyhjenetään! Joululehden» ja »Kuuromyökkäin Lehden» tilauksia vastaanotetaan.

Tietoja kotimaasta.

Kuolleita. Viime elokuussa kuoli Kuortaneella k.-m. *Maria Nisula* 65 vuoden vanhana. Nisula oli käynyt Kurikan koulun, josta pääsi v. 1911.

Huittisissa kuoli elokuun 21 p. k.-m. työmies *Juho Fredrik Punavuori* 42 v. vanhana. Hän oli käynyt Huittisten koulun.

Kesäkuun 22 p. kuoli Jalasjärvellä k.-m. torpanpoika *Jaakko Wehkaaja* 30 vuoden vanhana.

Vihittyjä. Elok. 18 p. vihittiin avioliittoon *Kärsämäellä* k.-m. talollinen *Jahveti Pyrrö* ja *Liisa Takala* (kuuleva).

Elok. 31 p. vihittiin avioliittoon Alavuudella morsiamen kotonan Sapsalammen kylässä k.-m:t *Augusti Helminen* Tampereelta ja *Lyydi Sofia Savisaari*.

Syyskuun 23 päivänä vihittiin Viipurin k.-m.-yhdistyksen kokouksessa k.-m.-suutari *Antti Backman* Tampereelta ja k.-m.-ompeelijatar *Maria Koponen* Sortavalan Läskelästä.

Lahjoitus. Helsingin kuuromyökkäinyhdistys sai lahjaksi 3,000 mk. rouva *Maria Rosendahl*'ilta, joka kuoli syyskuussa Helsingissä.

Uusi Kuuromyökkäinkoulu. Nyt voimme kertoa, että tänä syksynä avataan Helsingissä uusi kuuromyökkäinkoulu. Valtio on luvannut rahaa tätä uutta koulua varten. Tässä koulussa opetetaan k.-m.-lapsia puhumaan samalla tavalla kuin Turun, Kuopion ja Oulun kuuromyökkäinkoulussa. Johtajattareksi on nimetty neiti *Ester Erich* Turun k.-m.-koulusta. Sen lisäksi otetaan nyt alussa jo 2 opettajatarta, joten opettajattaria tulee olemaan 3. Kaksi opettajatar-virkaa on julistettu haettaviksi. Kouluuun otetaan noin 30 oppilasta. Mutta oppilaita on pyrkinyt enemmänkin. Kaikki oppilaspaikat ovat siis täynnä jo. Ei tiedetä vielä mistä koulu saa sopivan huoneuston. Tarkastaja *Forsius* ja neiti *Erich* etsivät sopivia huoneita Helsingin kaupungista ja maalta Helsin-

gin läheltä (Oulunkylästä ja Huopalahdesta y. m.). Koulu alkaa heti kun huoneusto saadaan ja kun myös saadaan huonekalut, pulpetit, tuolit, sängyt oppilaille y. m. Iloitsemme tästä uudesta koulusta. Toivomme sille onnea. Tulokoon se siunaukseksi monelle Suomen kuuromyökkälle!

Puuseppä F. Mattila Kuopiosta on ollut Kotkassa kolme viikkoa. Syysk. 1 p:nä hän muutti Kotkasta Hämeenlinnaan, jossa hän työskentelee Saarikon puuseppätehtaalla.

Suutari Taavetti Huttunen perheineen Iisalmelta on muuttanut viime kesänä Kuopioon, Antreaan, Muolaan ja viimein Tainionkosken tehtaalle, jossa hän nyt on kivimiehenä.

Jatkokurssit Oulun kuuromyökkäinkoulussa 19¹³/₈—25/₈ 12. Jatkokurssit Oulun kuuromyökkäinkoululla avattiin 13 p. elokuuta. Osanottajia kursseihin oli kokoontunut 31, jotka sijoitettiin asunolaitokseen. Siellä kaikki kurssilaiset saivat vapaan ylöspidon. Vielä kävi kurseilla iltaisin 6 kuuromyökkäipoikaa, jotka työskentelevät kaupungissa. Opetusaineina oli uskonto, maantieto, historia, äidinkieli ja laskento. Lisäksi puhui johtaja *Lück* paljon hyödyllisestä kirjallisuudesta ja sen lukemisesta. Hän kehoitti meitä valitsemaan itsellemme hyviä kirjoja ja lukemaan niitä ahkeraan. Hän huomautti, että hyvä kirja on kuuromyökkän paras toveri, kun hänellä on ikävä yksin maalla. Siitä saa jokainen tietoja ja oppia. Vielä opetettiin tytöille käsitöitä.

Me teimme myös hauskan huvimatkan Oulunjokea myöten Muhoslaivalla, ja kävimme ihailemassa Pyhäkosken luontoa. Asunolaitoksessa pidettiin keskustelukokouksia, joissa pidettiin esitelmää ja keskusteltiin kuuromyökkäin raitistuttamisesta, ammasteista ja säästäväisyydestä. Sunnuntaina pidettiin jumalampalvelus ja kurssilaiset kävivät Herran Pyhällä Ehtoollisella. Sitten illalla vielä näyteltiin taikalyhtykuvia ja pidettiin lopettajaiset. Meillä oli kovin hupaista kurseilla toverien ja opettajien seurassa. Maanantaina 26 p. kurssilaiset lähtivät paluumatkalle. Meillä oli kovin ikävä kun hyvästelimme ja erosimme. Paljon terveisiä kaikille opettajille ja tovereille!

Ystävällisyydellä *J. Emil Liukko*.

Kansamme elinvoimasta, jonka perustana on ruumiillinen terveys, hyvinvointi, voima ja tarmo, riippuu kohtalomme. Terveessä ruumiissa terve sielu, sanoivat vanhat roomalaisetkin. Ruumiinkasvatusriennot ovat senvuoksi nykyajan tärkeimpiä sivistysliikkeitä ja ansaitsevat kaikkien kannatuksen.

Kun vuodesta 1898 asti ilmestynyt Suomen Urheilulehti nyt tarjoaa tilattavaksi 16:nnen vuosikertansa, joka tavallisuudesta poi-

keten alkaa ensi kuun 1 p:nä, niin saatamme lämpimästi suosit-
taa sitä kaikille urheilijoille ja ruumiinkasvatustyöntekijöiden kannat-
tajille. Lehti, jonka toimitukseen ja avustajiin kuuluvat voimist-
telun ja urheilun etevimmät asiantuntijat maassamme, ilmestyy
viikottain vähintään 16-sivuisena. Kolme, neljä kertaa vuodessa
julkaisee Suomen Urheilulehti laajoja erikoisnumeroja elokuussa
ilmestyneen olympialaisen numeron tapaan. Ensimmäiseksi ilmestyy
näistä »Urheilijan joulu». Maaliskuussa julkaistavaksi on suun-
niteltu Pohjoismaisten kisain numero.

Suomen Urheilulehteä voi tilata suoraan lehden toimistosta
(Helsinki, Kasarmik. 38, puh. 68 87), kirjakaupoista, asiamiehiltä
ja postikonttoreista. Tilaushinta on 1/1 vk. 7: —, 1/2 vk. 4: —,
1/4 vk. 2: 25.

„Kuuromykkäin joulu“ v. 1912.

Tänäkin vuonna aikoo Suomen Kuuromykkäin Liitto julkaista runsaasti
kuvitetun ja rikassisältöisen joululehden. Sen hinta on kuten ennenkin 50 p.
Kehoitamme kuuromykkää reippaasti tilaamaan ja myymään joululehteä. Ruvet-
kaa ajoissa hankkimaan lehdelle ostajia. Saatte jokaisesta 10 lehdestä 1 ilmai-
seksi. — Myös pyydämme kuuromykkä-kynäniekkoja lähettämään sopivia, haus-
koja kirjoituksia ja kertomuksia lehteen, että saisimme sen hyvin arvokkaaksi.
Tilaukset ovat lähetettävät ennen joulukuun alkua osoitteella: **rouva Helmi
Nyberg, Uusi Kirkkotie 4, Helsinki**. Toivomme voivamme antaa erityisen
lahjakuvan lehden ostajille.

Toimitus.

Kansa terveeksi ja voimakkaaksi.

SUOMEN URHEILULEHTI 1912—13

Ruumiillisen sivistyksen äänenkannattaja.

Suomen Urheilulehden 16:s ilmestymiskausi alkaa lokakuun 1 p:nä.
Suomen Urheilulehti on jokaisen tilattava, joka välittää kansamme elin-
voimasta ja ruumiillisesta hyvinvoinnista. Lehti ilmestyy vähintään 16-
sivuisena 45 kertaa vuodessa maan etevimpien asiantuntijain toimittamana
ja avustamana sekä runsaasti kuvitettuna. Suurikokoiset erikoisnumerot,
joista arvokkassältöinen joulujulkaisu „**Urheilijan joulu**“ ilmestyy en-
siksi ja **Pohjoismaisten kisain numero** ensi maaliskuussa, jaetaan
ilmaiseksi tilaajille. Tilausmaksu: 1/1 vk. 7: —, 1/2 vk. 4: —, 1/4 vk. 2: 25.

Olympialaisen numeromme

ensimmäinen painos (10,000 kpl.) on loppuunmyyty. Uusi painos on juuri
valmistunut. Hinta 1: 75.

*Levittäjä halutaan joka kylään, joka kouluun, jokaiseen voimis-
telu-, nuoriso-, raittius- ja työväenseuraan! Tilauskeräyskilpailu järjes-
tetään! Kysykää ehtoja!*

SUOMEN URHEILULEHTI. Helsinki, Kasarmink. 38. Puh. 68 87.